

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ГОДИНА 3

БЕОГРАД 1934 ГОДИНЕ

КЊИГА 3

XLV РЕДОВНИ САСТАНАК

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАН 3 ЈУЛА 1934 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

ПРЕТСЕДАВАО:

Претседник

Д-Р КОСТА КУМАНУДИ

Секретар

МИЛАН МРАВЉЕ

Присутни г. г. Министри: Претседник Министарског савета Никола Т. Узуповић, Министар правде Ђоржидар Максимовић, Министар социјалне политике и народног здравља др. Фран Повак, Министар шума и рудника др. Милан Улмански.

ПОЧЕТАК У 11.15 ЧАСОВА.

СА Д Р Ж А Ј :

Пре дневног реда: 1 — Читање и усвајање записника XLIV редовног састанка;

2 — Саопштење извештаја Сената о усвајању законског предлога о разрешењу фиденкомиса;

3 — Саопштење одборских извештаја: о предлогу закона о консуларном уговору са закључним протоколом, закљученом и потписаном у Београду 5 маја 1934 године између Краљевине Југославије и Републике Немачке; о предлогу закона о конвенцији о ликвидацији пореза да би се избегло двоструко опорезивање за време од 3 новембра 1918 године до 31 децембра 1922 године у смислу члана 43 Општих споразума о извршењу Рапалског уговора са завршним протоколом, закљученој и потписаној у Риму 26 априла 1924 године између Краљевине Југославије и Краљевине Италије; о предлогу закона о уговору о трговини и провидби са прилозима који чине његов саставни део, закљученом и потписаном у Београду 24 маја 1934 године између Краљевине Југославије и Краљевине Бугарске; о предлогу закона о градским општинама; о предлогу закона о образовању новог Среца суботичног и о предлогу закона о изменама Закона о бирачким списковима;

4 — Саопштење о подношењу интерпелација народних посланика: Др. Ђуре Јеушића на Министра финансија о неисплаћивању пензија државним пензионерима Среца самоборског; Јована Мицирића на Претседника Министарског савета о општој политици Краљевске владе и одбијање хитности; Драгутина Перка на Министра унутрашњих послова о бесправном лишавању слободе житеља вароши Чаковца и Среца чаковачког.

5 — Саопштење о одговорима Министара на посланичке интерпелације;

6 — Отсуства народних посланика.

Говорници: Претседник Министарског савета Никола Т. Узуповић (два пута), Претседник Народне скупштине др. Коста Кумануди (два пута), Милош Драговић (три пута), Иван Пуцел.

Дневни ред: Претрес и усвајање у начелу, појединоштинама и коначно извештаја одбора за проучавање законског предлога о међународној конвенцији о унифицираном меничном закону.
Говорници: Известилац Милоје Сокић.

Претседник др. Коста Кумануди: Отварам XLV редовни састанак Народне скупштине. Изволите чути записник претходног састанка.

Секретар Милан Мравље прочита записник XLIV редовног састанка Народне скупштине.

Претседник др. Коста Кумануди: Има ли примедба на прочитани записник? (Нема). Примедба нема, записник је примљен.

Изволите чути један извештај Сената.

Секретар Милан Мравље (саопштава): Сенат Краљевине Југославије извештава Народну скупштину, да је на свом XXIII редовном састанку, одржаном 23 јуна 1934 г., усвојио и без икаквих измена у целини предлог закона о разрешењу фиденкомиса.

Претседник др. Коста Кумануди: Овај извештај прима се на знање. Изволите чути одборске извештаје.

Секретар Милан Мравље (саопштава): Одбор за проучавање законских предлога о међународним уговорима и споразумима подноси Скупштини на решење своје извештаје о:

Предлогу закона о консуларном уговору са закључним протоколом, закљученом и потписаном у

Београду, 5 маја 1934 г., између Краљевине Југославије и Републике Немачке (Види прилог);

Предлогу закона о конвенцији о ликвидацији пореза и да би се избегло двоструко опорезивање за време од 3 новембра 1918 г. до 31 децембра 1922 г. у смислу чл. 43 општих споразума о извршењу Рапалског уговора са завршним протоколом, закљученој и потписаној у Риму, 26 априла 1924 г., између Краљевине Југославије и Краљевине Италије (Види прилог);

Предлогу закона о уговору о трговини и пловидби са прилозима који чине његов саставни део, закљученом и потписаном у Београду, 24 маја 1934 г., између Краљевине Југославије и Краљевине Бугарске. (Види прилог).

Одбор за проучавање законског предлога о градским општинама подноси Скупштини на решење свој извештај као и извештај о предлогу закона о образовању новог Среза суботичког и о предлогу закона о изменама Закона о бирачким списковима. (Види прилог);

Претседник др. Коста Кумануди: Ови ће се извештаји штампати, разделити господи посланицима и ставити на дневни ред кад то Народна скупштина одлучи.

Изволите чути интерпелације.

Секретар Милаш Мравље (саопштава): Г. др. Буру Леушић, народни посланик, упућује интерпелацију на г. Министра финансија о неисплаћивању пензија државним пензионерима среза Самобор-Писаровина већ два месеца. (Види прилог);

Г. Јован Мисирлић, народни посланик, упућује интерпелацију на г. Претседника Министарског савета о општој политици Краљевске Владе и тражи да јој се призна првенство. (Види прилог);

Претседник др. Коста Кумануди: Има реч г. Претседник Министарског савета да се изјасни о траженом првенству.

Претседник Министарског савета Никола Т. Узуновић: Не прима тражено првенство за ову интерпелацију.

Претседник др. Коста Кумануди: Г. Претседник Министарског савета није примио тражено првенство. Питам Народну скупштину да ли прима првенство ове интерпелације? (Не прима). Објављујем да Народна скупштина није примила првенство. Изволите чути даље.

Секретар Милаш Мравље (саопштава): Г. Драгутин Перко, народни посланик, упућује интерпелацију на г. Министра унутрашњих послова о бесправном лишавању слободе житеља вароши Чаковца и Среза чаковачког.

Претседник др. Коста Кумануди: Све прочитане интерпелације упућене се надлежним г.г. Министрима. Изволите чути извештаје г.г. Министара.

Секретар Милаш Мравље (саопштава): Г. Министар унутрашњих послова извештава да ће одговорити кад прикупи потребне податке на интерпелације народних посланика:

Г. Јозе Батинића и другова о раду жандармеријског поднаредника Милана Петрића из Томислав-Града;

Г. Јозе Батинића и другова о прогањању сељака од стране жандармеријских органа у Томислав-Граду;

Г. Јозе Батинића и другова о раду жандармеријског каплара Ивана Пушењака у Томислав-Граду;

Г. Светислава Хоћере о прогањању чланова Југословенске народне странке од стране среског начелника Среза зајечарског;

Г. Николе Преке и другова о раду начелника Среза дунавског др. Рокова Клемента;

Г. Министар шума и рудника извештава да ће одговорити, на интерпелације народних посланика: кад буду стављене на дневни ред, и то:

Г. Ристе Ђокића о несрећи у државном руднику „Какањ“, и

Г. Мите Димитријевића о неисплаћивању радничких зарада од стране управе рудника „Боговина“.

Претседник др. Коста Кумануди: Ови се извештаји примају на знање. Изволите чути одсуства народних посланика.

Секретар Милаш Мравље (саопштава): Г. др. Миленко Марковић, народни посланик, моли за три дана одсуства; г. Јован Аранђеловић, народни посланик, моли 10 дана одсуства због болести.

Претседник др. Коста Кумануди: Одобрава ли Скупштина тражена одсуства. (Одобрава). Тражена одсуства су одобрена.

Народни посланик г. Милош Драговић упутио ми је питање, у коме каже да су у последње време отпочели напади на посланике Југословенске народне странке и да им се не да могућности да на те нападе одговоре путем штампе. (*Претседник Министарског савета Никола Т. Узуновић:* Ако је све као то, онда је лепа интерпелација.)

Г. посланик упућује ми конкретно ово питање. (*Милош Драговић:* Не дате нам да се бранимо. Убице имају права да се бране, а ви нама не дате). Господине Драговићу, молим вас понашајте се пристojно. (*Светислав Хоћера:* Нападате нас преко новина а не дате нам да се бранимо). Конкретно ми је г. посланик упутио ово питање:

„Да ли сте вољни да нам интервенцијом свога положаја створите могућност да одговоримо на те нападе истим начином — преко штампе?“

Господе, ово је питање мени као Претседнику Народне скупштине ненадлежно упућено. Режим штампе регулисан је Законом о штампи и тај закон примењују управне власти.

Што се тиче цензуре, ја сам већ у неколико махова изјавио да Претседништво Народне скупштине нема могућности да ту ма какву корекцију врши. Та установа не припада законодавној власти и функционише независно од ње. Према томе ако г. народни посланик ту што жели, треба да свој захтев упути оним факторима, под чију надлежност та установа и припада.

Има реч г. Милош Драговић да изјави је ли задовољан мојим одговором,

Милош Драговић: Одговором г. Претседника Народне скупштине не могу бити задовољан и нема места да се задовољим, кад се зна, да је Закон о штампи на снази, али тај закон нико не поштује, поготову га не поштују чиновници Пресбираа. (*Др. Никола Кешељевић:* И државни тужилац!) И државни тужилац.

Г. Претседник Владе на партијским састанцима и вечерама, на које долазе само позвани, говори о опозицији тако галантно, импутирајући јој и оно што она није ни мислила, ни сањала. Има много ствари које треба рашчистити и дати могућности онима, који се оптужују, да кажу шта мисле о тим стварима које им се импутирају.

Г. Пуцељ, министар на расположењу и народни посланик, држећи јавни политички збор у Гробну код Св. Павла, рекао је између осталог, да је нека чиновница Министарства отпуштена на моју денунцијацију.

Господо, такве говоре са партијских вечера и партијских састанака наша штампа доноси. Ја сам према томе у очима читалаца денунцијант, а то је тешка увреда и клевета, зашта сам већ Г. Пуцеља тужио суду и добићу тамо сатисфикацију. (Др. Никола Кешељевић: И ту нећеш!) Ја верујем још у наше правосуђе, али нека ми се да могућности, да се баш тај Закон о штампи пуштује,— иако се нађем ја или ко други оклеветан, да се може преко штампе и бранити. Ја сам упутио једну исправку на такву тврдњу па и ако хоће Уредништво да је штампа, не дозвољава то цензура, коју плаћа наш народ. То је срамота. Немојте да се чудите, ако ствари буду имале такав завршетак какав нико не жели. (Узвици са деснице: Неће! Неће!) Будите уверени, да хоће. Та ограниченост штампе даје могућности да се најгоре и најфантасичније вести шире у земљи и те вести не може нико да сузбије, а кад би била слободна штампа и кад би сваки могао да одговори и да се брани, онда тога не би било. Али ви то нећете јер не желите да се зна истина у овој земљи. (Граја и приговори код већине.)

Претседник др. Коста Кумануди: Има реч г. Претседник Министарског савета.

Претседник Министарског савета Никола Т. Узуповић: Ја сам био тако сретан да је мој говор на последњој партијској вечери донела целокупна наша штампа. Према томе оно што сам ја тамо говорио, донето је јавно. И ако господа хоће да ме интерпелишу, могли би да ме интерпелишу само зато, што их у моме говору нисам нигде ни поменуо. (Бурно пљескање.)

Претседник др. Коста Кумануди: Има реч народни посланик г. Иван Пуцељ ради личног објашњења.

Иван Пуцељ: Господо народни посланици, предговорник народни посланик г. Милош Драговић, споменуо је овде и моје име и казао је да сам ја напао посланике Народне странке на једном збору у Словенији (Милош Драговић: Нисам казао да сте нападали посланике Народне странке него мене лично). Господо чланови Народног клуба хаузирају у последње време нарочито вредно по Дравској бановини и то они који не могу ни један збор да одрже у својим срезovima. (Смех код већине). У недељу, у прошлу недељу, одржали су тако један збор (Милош Драговић: То је цинизам). Ја констатирам да сам г. Драговића мирно саслушао, а он, видите не може бити миран: значи да га нешто боли. Ја сам том приликом доказао да ти лажеш. (Милош Драговић: Ја тврдим да ти лажеш, да си један најординарнији лажов и да је срамота што си некад био министар).

Претседник др. Коста Кумануди: Господине Драговићу, и по други пут вас кажњавам записаном опоменом. (Милош Драговић упада у реч, наставља да виче, и даље бурно протестује). Господине Драговићу кажњавам вас искључењем са једне седнице.

Иван Пуцељ (наставља): Народна странка одржала је један збор у Љубљани у хотелу „Унион“. На том збору био је најгласнији г. Милош Драго-

вић. Говорио је о томе како су у Београду милионе покрали. (Милош Драговић: То лажеш!) Па слушали су те људи и они су ме о томе известили. Говорио је како се покрало много милиона у Београду, тако да је била импресија на збору да се у Београду ништа друго и не ради него само краде и прима мито. Најпре је говорио о неких 800 милиона па затим о милијардама и не знам шта све још. Како је тих милиона и милијарди било пуно, он је најзад казао и ово: да је за време буџетске дебате изнео једну малу али врло прљаву ствар из Министарства социјалне политике и да је том приликом прочитао писмо једне чиновнице тога Министарства а затим је казао: „И Министар место да је казнио ту чиновницу што је урадила оно што сам прочитао, он не само да је није казнио него ју је још и унапредно, јер ју је преместио у Средишни уред у Загребу.“

Господо, у Министарству социјалне политике постоје званична акта из којих се види да је ова чиновница одмах сутра дан, пошто је г. Драговић изнео оно о њој у Народној скупштини, отпуштена и ако је била поднела оставку, а у решењу се констатовало да ће се о њеној оставци решавати ако се опере на суду.

29 марта поднете су две тужбе против г. Милоша Драговића. Једну је тужбу поднео о клеветашу адвокат г. Николић, а другу је тужбу поднела ова госпођа, такође због клевете. Господо, свуда у пристojном свету, кад је једно питање још sub-judice, о њему се не расправља него се мирно сачека да суд прво каже своју реч. И ја сам тако урадио и због тога о томе питању нисам ни имао потребе да ма што кажем док год суд не донесе своју одлуку. (Бурно пљескање — др. Никола Кешељевић: А шта је Цељски суд проговорно?) То још не знам, али г. Драговић ће имати прилике да на суду своје тврђење докаже.

Ја сам дакле са свим коректно поступио и сада је ствар на суду па треба мирно да сачекам његову одлуку. Међутим, г. Драговић кога у Словеначкој сматрају као неку велику атракцију, који има мене да руши, не може то да сачека, него иде и свуда ме клевета. Ја сам га онда затекао на станици па сам у присуству Претседника клуба г. Метикоша, кога сматрам лично врло поштеним рекао да је Милош опет слагао, јер он зна где се сада налази та госпођа, али је ипак лагао да је унапређена. Он је знао где се налазила та госпођа, али он је ипак лагао да је премештена.

Онда сам то и њему рекао а он је, пријатно смећећи се, рекао: „Јесте, тако је али треба мало агитације.“ (Узвици у центруму и на десници: Охо!) И овакви људи имају онда дрскости да се појаве на говорницу и овде говоре да ми лажемо! (Милош Драговић: Господине претседниче, дајте ми реч. Ја ћу се физички обрачунати ако ми реч не дате! — Жагор и протести код већине).

Претседник др. Коста Кумануди: Господине Драговићу, ви не смете да претите. Ја вас кажњавам искључењем са три седнице. По Пословнику ви имате право само да се браните у погледу казне. (Жагор и протести на левици). По Пословнику не можете одговарати. Можете само да се браните у погледу казне. Имате реч.

Милош Драговић: Господо ја сам данас кажњен искључењем са три седнице због тога... (Узвици са деснице: И то је мало!) Па добро господо

искључите ме из Народног претставништва! Само: Ви ме нисте послали овде! Ви ме овде нисте послали. (Бранко Чорбић: Не би те ми ни послали!) Ти си биран без противкандидата! Кажњен сам искључењем за то што сам користећи се правом народног посланика тражио да ми се дозволи да се преко штампе браним као што сам и нападнут. (Драгић Шелмић: Врло важно, тебе неко да напада)

Господине Шелмићу, није то врло важно. Кад вас неко нападне, треба да се браните. И, господо, у место да је Пуцел био деликатан, он је тај свој говор одржао онако као и овде сад, где је показао своју касапску ћуд! (Протести у центруму и на десници).

Претседник др. Коста Кумануди: Господине Драговићу, одузимам вам реч, (Милош Драговић: Клевета је да сам ја говорио против Београда Против Београда никад нисам говорио, него против вашег рада!) Господине Драговићу одузимам Вам реч. (Жагор и протести на левици. — Милош Драговић: Не дате ми да говорим, онда ћемо се друкчије обрачунавати).

Прелазимо на дневни ред. На дневном реду је: Претрес извештаја одбора за проучавање законског предлога о међународној конвенцији о унифицираном меничном закону.

Има реч известилац. Милоје Сокић.

Известилац Милоје Сокић: Господо посланици, Одбор за проучавање међународних уговора и споразума расмотрио је међународне конвенције о унификацији меничног права, упућене му од стране г. Министра правде и иностраних послова и мени је част као известивоцу дати Народној скупштини следећа обавештења:

У низу међународних споразума, а нарочито када је реч о споразумима на правном подручју, није се нигде осетила толика потреба за тим међународним споразумима, као што се то осетило на подручју меничног права. Меница, као међународно помоћно средство за трговину, она је исто тако и међународно средство за плаћање и за кредит. Она често, прелазећи из руке у руку, пролази и преко разних државних подручја и на тај начин постаје посредом обавеза, које данас стоје под режимима разних правних прописа, који се међу собом у многим разликују. Наравно да сама чињеница непознавања ових разних правних прописа може за онога, који добије меницу из иностранства, или је трасира или индосира у иностранству, имати штетне последице, с обзиром, што је одржавање или остваривање обавеза из менице у добром делу везано за предузимање извесних радњи, чији је облик у свакој држави законом прописан. А та разноликост права у појединим земљама, извор је правне несигурности, од које трговина много трпи. Зато су и разумљива сва настојања, која су пре рата, т.ј. 1912 године на међународној конференцији у Хагу, била предузета, а која су настављена и после рата под окриљем Женевске институције Друштва народа, којој је успело, благодарећи сарадњу међународних трговачких комора, те је и дошло до конференције, која је одржана у Женеви од 13 маја до 7 јуна 1930 године, када су пројектоване одредбе о унифицираном меничном закону као и о решавању извесних сукоба меничних закона и конвенције о меничним таксама са протоколом потписане од 25 држава.

Државе потписнице ових конвенција имаће

особите користи од унифицирања Закона о меници, а специјално и ми имаћемо још и ту корист што ће садашњи наш менични закон, у многим детаљима бити поправљен из разлога, што је код његове израде као основа послужило Хашки регламан, закључен још 1912 године, који је, на Женевској конференцији унификацијом меничног закона, у многим детаљима допуњен и поправљен. Потребно је нарочито истаћи, да су претставници свих привредних кругова Југославије, као: Трговачке индустријске и Запатске коморе, затим Удружења банака, као и Народна банка, поздравили доношење ових конвенција и без изузетка су се изјаснили за њихову ратификацију. — Ове конвенције, са својим анексима и протоколима, требале су да буду ратификоване од свих држава потписница до 1 септембра 1932 године, али обавеза ступања на снагу ових конвенција, уговорена је даном њихове ратификације. Према томе, ове конвенције, када буду овде код нас ратификоване оне ће и ступити на снагу, наравно, с правом учињених резерви у погледу уређења путем националног законодавства оних материја, у којима се менично право дотиче опште-грађанског права, пошто се и самим конвенцијама није могло доћи до изједначења ове правне материје. Ту спадају питања: меничне способности, односа меница према дажбини, која је и основ за издање менице, надаље поступак приликом протеста, као и судски поништај несталних, украдених, изгубљених или уништених меница,

Овако унифицирани менични закон према овим конвенцијама има се увести код свих уговорница држава као национални закон.

У погледу примене правила конвенције и на сукобе са законима држава које нису приступиле конвенцији, остављена је слобода државама уговорницама, да их примене или не примене према односним државама, док је међу државама уговорницама ова примена обавезна.

По питању примене треће конвенције у односу на меничне таксе, државе уговорнице се обавезују, да ће, у колико по њиховим законима није тако, како конвенције прописују, изменити своје национално законодавство на тај начин, да ваљаност меничне обавезе буде независна од испуњења законских прописа о меничним таксама, али да национални закони у исто доба могу предвидети заустављање вршења права и остваривање истих из менице, док се не плате прописане таксе, као и новчане казне прописане за случај неплаћања таксе.

Ако је по којем националном закону меници дато својство извршне исправе, дозвољено је да односни национални закон ово дејство и својство учини зависним од тога, да већ при издању меница морају се испунити таксени прописи. Истом конвенцијом је дозвољено, да државе уговорнице могу обавезу ограничити на трасирану меницу, тј. изузети од ње сопствену меницу.

Код овог случаја прописи нашег данашњег Закона о таксама већ одговарају тежњама које се желе постићи овом конвенцијом, јер по том Закону није ваљаност менице учињена зависно од плаћања прописане таксе, већ се као последица неплаћања прописане таксе, односно плаћања недовољне таксе предвиђа казна која се састоји у двадесетороструком износу целокупне таксе, поред плаћања редовних такса, (Тар. бр. 31 Напомена 3 Зак. о таксама):

Према овоме, усвајање ове конвенције не

намеће потребу нашој држави за изменом садашњег Закона о таксама, већ на против, даје овлашћење нашем законодавству, да поштри данашње казнене санкције још и санкцијама грађанско правне природе.

У самим протоколима, који чине саставни део ових конвенција, предвиђено је и право по истеку четири године од дана ступања на снагу конвенције, да свака држава може ставити предлог, да се она сасвим или делимично измени.

Што се тиче саме тарификације ових конвенција наша је држава испунила обавезу, обавештавајући Генерални секретаријат Друштва народа, из којих разлога ове конвенције нису биле ратификоване до 1 септембра 1932 године, као што је то било уговорено. А њихово ступање на снагу односно њихова ратификација и примена у нашој држави наступиће онда, кад се правне материје нашег домаћег законодавства у вези са овом унификацијом измени, у коме слислу спремљени су потребни законски предлози у Министарству правде, и биће поднети Народном претставништву чим се ове конвенције озаконе. Измене које ће се извршити преко тих законских предлога ступиће на снагу даном ратификације ових конвенција.

Према томе у име Одбора за проучавање законског предлога о међународним уговорима и споразумима, морам учинити признање сарадницима и правним стручњацима у ресору нашег Министарства правде, као и Министарства иностраних послова на њиховом савесном и свесрдном раду на проучавању овако замашне правне материје, и молим Народну скупштину да предложене конвенције у целости прими. (Пљескање).

Претседник др. Коста Кумануди: Претрес о овоме законском предлогу завршен је. Прелазимо на гласање у начелу. Молим г. секретара да изврши прозивку.

Секретар Милан Мравље прозива посланике да гласају и они су гласали овако:

Гласали су «за»: Аврамовић Бранко, Аксентијевић Александар, Алексић Коста, Алиловић Шафир, Антонијевић Душан, Аранђеловић Јован, Ауер Људевит др., Бајић Салих, Богдановић Исо, Борисављевић Страхмица, Бркић Стјепан, Бугарски Драгутин, Буновић Милан, Варда Север, Величковић Миладин, Видаковић Витомир, Видовић Богдан др., Вошњак Богумил др., Вујић Димитрије В., Гавранчић Отон, др., Гавриловић Ото, Гајшек Карло, Грба Милован др., Грбић Емилијан, Грубановић Милан, Давидовић Витомир, Даниловић Живко, Димитријевић Мита, Димитријевић Хаџи-Тодор, Добровић Милан С., Довезенски Јован Ј., Додић Александар Така, Драговић Милан П., Ђокић Ристо, Живановић Милан, Живанчевић Михаило, Живојиновић Душан, Захарић Чедомир, Зелковић Бошко, Земљић Јакоб, Иванишевић Петар, Иванчевић Душан, Исаковић Мита, Јанковић Велизар др., Јевремовић Драгољуб др., Јевтић Милутин Ал., Јевтић Радован, Јелић Милутин, Јермић Живојин, Јовановић Александар, Јовановић Јова, Јовичић Добросав, Кајмаковић Омер, Каламатијевић Михаило Р., Каћански Стеван, Кешељевић Никола др., Кнежевић Ловро, Ковач Анте Љ., Ковачевић Драгутин Карло, Кожул Марко др., Роман Албин, Костић Драгутин др., Краљевић Драган др., Крамер Алберт др., Крафт Стеван др., Крстић Владимир, Крстић Зарије, Крстић Симо, Кујуџић Андрија К., Кујуџић Богољуб К., Кумануди Коста др., (претседава), Куртовић Војко, Лазаревић Милован

М., Лазаревић Тодор др., Леушић Ђуро др., Лисавац Младен др., Лончаревић Иван др., Лончар Иван Лулић Петар, Максимовић Божијар, Максимовић Стјепан, Маринковић Војислав др., Марјан Ђуро, Марјанац Симо, Марковић Велимир Ж., Марковић Милорад П., Матица Павао, Матић Ђока Н., Машић Марко, Мијић Милан Ђ., Милетић Вјекослав др., Милошевић Гавро, Милошевић Младен П., Милутиновић Милишко, Мисирлић Јован Т., Митровић Јован Р., Михаиловић Илија П., Михаиловић Светислав др., Мравље Милан, Мулалић Мустафа, Недељковић Урош П., Никић Никола др., Никић Федор др., Никоковић Тришко, Новаковић Тоде др., Павлич Алојзиј, Парабушки Борђе, Паранос Шпиро Ф., Пахерник Фрањо, Патрновић Љуба, Перић Миливоје Ђ., Перић Нинко др., Перко Драгутин В., Петовар Ловро, Пивко Људевит др., Поповић Димитрије Он., Поповић Добривоје Гер. др., Поповић Душан, Поповић Коста др., Поповић Милан др., Поповић Светислав, др., Прека Никола, Прекоршек Иван, Пустослемшек Расто, Пуцељ Иван Ј., Радовић Сава др., Радоњић Милан, Радоњић Миљан, Рорбахер Јулијан др., Рујић Виктор др., Савић Аранђел П., Савић Сава В., Секулић Милан др., Селић Јоца М., Сокић Милоје М., Соколовић Никола, Спасовић Вукашин, Спахић Владо, Станишић Владимир др., Станојевић Драгомир М., Станојевић Милутин, Стевановић Милан, Степанов Миливоје, Степановић Милан Р., Стефановић Игњат, Стијић Милан др., Стојадиновић Милосав др., Стошић Стаменко, Тадић Глигорије др., Тешић Максим, Толић Игњат М. др., Тонић Тодор Р., Торомановић Хасан, Трбић Василије, Трбојевић Урош, Тркуља Станко, Трпковић Ставра К., Ђирић Борђе, Ђирић Стеван, Ђуковић Милан, Узумовић Никола Т., Урошевић Мирко Ил., Урукало Сергије, Фиданчевић Тома др., Фоторић Арса, Хајдињак Антон, Ханжек Лавослав др., Хасанбеговић Авдо др., Хођера Светислав В., Хрибар Никола, Цемовић Филип, Церер Антон, Цишушевић Методије, Чорбић Бранко, Чохаџић Хавим, Шега Фердо, Шелмић Драгић П., Шећеров Славко др., Шиљеговић Владимир, Шифтар Стеван, Шнајдар Фрањо.

Отсутни: Ађић Анте, Анђелиновић Гргур Будислав др., Антуновић Јосип, Бабамовић Јордан, Бањац Љубомир, Бараћ Бранко др., Батинић Јово, Бешировић Димитрије Р., Божић Милан, Брушија Радослав, Будишин Стеван, Буквић Александар, Ваљавец Стјепан, Васиљевић Стеван др., Вељковић Вељко, Видић Јеша др., Вукчевић Вогић др., Гавриловић Бранислав, Главички Божијар, Господнетић Фрањо, Грајић Перо, Грђић Васиљ, Грубер Фрањо др., Деметровић Јурај, Дервишић Ђулага, Добровољац Милан Ј., Дошен Мирко др., Дрљача Бранко, Дрмељ Алојзиј, Дубоковић Јурај, Ђорђевић Владимир, Ђурић Михаило, Елеговић Иво др., Живковић Исидор, Живковић Негосим др., Ивандекић Ивковић Мирко др., Илић Срђа Милан др., Исаковић Миливоје Ђ., Јевтић Животије, Јевтић Михаило Р., Јеличић Ђока Ц., Јован Андрија, Јовановић Ђока, Катић Милош, Клинич Антон, Кнежевић Стјепан др., Којић Драгутин др., Костић Милорад Ј. др., Крејчи Антон, Крстановић Ристо, Крстић Милутин, Крстић Михаило В., Кунтарић Анте др., Куњашић Јоахим, Куртовић Шукрија, Лазаревић Теодосије К., Лазаревић Филип С. Др., Лончар Станко, Лукић Живан др., Макар Дако, Маланец Владо др., Маркић Фрањо, Марковић Миленко др., Марковић Никола, Маштровић Анта Ф., Мацековић Ма-

тија, Метикош Милан др., Милетић Владислав, Милутиновић Милорад Ј., Митровић Љубомир М., Мозер Ханс др., Мохорич Иван, Никодијевић Аранђел Д., Николић Бранко др., Нујић Петар др., Њамцул Ранко др., Остојић Ђуро др., Палечек Иван др., Перић Матеј др., Петровић Милан, Петрак Никола, Петричић Живко др., Пешић Милутин, Пиштелић Славко А. др., Погачник Виктор, Поповић Јефимије, Поповић Милан В., Прањак Недељко, Принцип Јово, Прша Шиме др., Радивојевић Лазар Ј., Радић Иван, Рајић Тоша др., Рако Јанко др., Рапе Стане др., Савковић Илија, Санто Гавро др., Сарачевић Раденко, Селмановић Алија, Симић Милорад, Смиљанић Тома др., Спиндлер Вјекослав, Српскић Милан др., Стажић Јосип, Стајковић Никола, Станић Андра, Стевановић Живојин Ар., Стојковић Милан Ђ. др., Стрезовић Крета, Теодоровић Војислав, Томић Јакоб, Топаловић Милан, Трифуновић Љубиша, Урек Иван, Физир Виктор, Христић Бора, Шарковић Тихомир, Шуменковић Илија др., Шурмин Ђуро др.

(После гласања)

Претседник др. Коста Кумануди: Изволите, господо, чути резултат гласања. Гласало је у свему 182 народних посланика и сви су гласали «за». Према томе је овај законски предлог у начелу примљен једногласно.

Прелазимо на претрес у појединостима. Пошто се нико није јавио за реч, то одмах приступамо гласању. Гласаће се седењем и устајањем на уобичајени начин. Молим г. известноца да изволи читати параграф по параграф.

Известилац Милоје Сокић прочита § 1 по предлогу Одбора.

Претседник др. Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина овако прочитани § 1? (Прима). Објављујем да је § 1 примљен једногласно. Изволите чути даље.

Известилац Милоје Сокић прочита § 2.

Претседник др. Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина овако прочитани § 2? (Прима.) Објављујем да је § 2 једногласно примљен.

Овим је примљен цео законски предлог једногласно по предлогу Одбора. Прелазимо на коначно гласање. Молим г. секретара да изврши прозивку.

Секретар Милан Мравље прозива народне посланике да гласају и они су гласали овако:

Гласали су «за»: Аврамовић Бранко, Аксентијевић Александар, Алексић Коста, Алиловић Шаћир, Антонијевић Душан, Аранђеловић Јован, Ауер Људевит др., Баљић Салих, Богдановић Исо, Борисављевић Страхиња, Бркић Стјепан, Бугарски Драгутин, Буновић Милан, Варда Север, Величковић Миладин, Видаковић Витомир, Видовић Богдан др., Вошњак Богумил др., Вујић Димитрије В., Гавранчић Отон др., Гавриловић Ото, Гајшек Карло, Грба Милован др., Грбић Емилијан, Грубановић Милан, Давидовић Витомир, Даниловић Живко, Димитријевић Мита, Димитријевић Хаџи-Тодор, Добровић Милан С., Довезенски Јован Ј., Додић Александар Така, Драговић Милан П., Ђокић Ристо, Живановић Милан, Живанчевић Михаило, Живојиновић Душан, Захарић Чедомир, Зелковић Бошко, Земљић Јакоб, Иванишевић Петар, Иванчевић Душан, Исаковић Мита, Јанковић Велизар др., Јевремовић Драгољуб др., Јевтић Милутин А., Јевтић Радован,

Јелић Милутин, Јеремић Живојин, Јовановић Александар, Јовановић Јова, Јовичић Добросав, Кајмаковић Омер, Каламатијевић Михаило Р., Каћански Стеван, Кешељевић Никола др., Кнежевић Ловро, Ковач Анте Љ., Ковачевић Драгутин Карло, Коџул Марко др., Коман Албин, Костић Драгутин др., Краљевић Драган др., Крамер Алберт др., Крафт Стеван др., Крстић Владимир, Крстић Зарије, Крстић Симо, Кујунџић Андрија К., Кујунџић Богољуб К., Кумануди Коста др. (претседава), Куртовић Војко, Лазаревић Милован М., Лазаревић Тодор др., Леушић Ђуро др., Лисавац Младен др., Лончаревић Иван др., Лончар Иван, Лулић Петар, Максимовић Божић, Максимовић Стјепан, Маринковић Војислав др., Марјан Ђуро, Марјанац Симо, Марковић Велимир Ж., Марковић Милорад П., Матица Павао, Матић Ђока Н., Машкић Марко, Мијић Милан Ђ., Милетић Вјекослав др., Милошевић Гавро, Милошевић Младен П., Милутиновић Миланко, Мисирлић Јован Т., Митровић Јован Р., Михаиловић Илија П., Михаиловић Светислав др., Мравље Милан, Мулалић Мустафа, Недељковић Урош П., Никић Никола др., Никић Федор др., Никковић Тришко, Новаковић Тоде др., Павлич Алојзиј, Парабућки Ђорђе, Паранос Шпиро Ф., Пахерник Фрањо, Патригић Љуба, Перић Миливоје Ђ., Перић Нишко др., Перко Драгутин В., Петовар Ловро, Петровић Марко, Пивко Људевит др., Поповић Димитрије Оп., Поповић Добривоје Гер. др., Поповић Душан, Поповић Коста др., Поповић Милан др., Поповић Светислав др., Прека Никола, Прекоршек Иван, Пустослемец Расто, Пуцељ Иван Ј., Радовић Сава др., Радовић Милан, Радовић Миљан, Рорбахер Јулијан др., Ружић Виктор др., Савић Аранђел П., Савић Сава В., Секулић Милан др., Селић Јоца, Сокић Милоје М., Соколовић Никола, Спасовић Вукашин, Спахић Владо, Станишић Владимир др., Станојевић Драгомир М., Станојевић Милутин, Стевановић Милан, Степанов Миливоје, Степановић Милан Р., Стефановић Игњат, Стијић Милан др., Стојадиновић Милослав др., Стошић Стаменко, Тадић Глигорије др., Тешић Максим, Толић Игњат М. др., Тошић Тодор Р., Торомановић Хасан, Трбић Василије, Трбојевић Урош, Тркуља Станко, Трпковић Ставра К., Ђирић Ђорђе, Ђирић Стеван, Ђуковић Милан, Узуновић Никола Т., Урошевић Мирко Ил., Урукало Сергије, Фиданчевић Тома др., Фотирић Арса, Хајдинак Антон, Ханжек Лавослав др., Хасанбеговић Авдо др., Хођера Светислав В., Хрибар Никола, Цемовић Филип, Церер Антон, Ципушевић Методије, Чорбић Бранко, Чохаџић Хавим, Шега Фердо, Шелмић Драгић Н., Шећеров Славко др., Шилеговић Владимир, Шифтар Стеван, Шпајдар Фрањо.

Отеути: Ађић Анте, Анђелиновић Гргур Будислав др., Антуновић Јосип, Бабаковић Јордан, Бањац Љубомир, Бараћ Бранко др., Батинић Јово, Бачић Стјепан др., Бенко Јосип, Бешировић Димитрије Р., Божић Милан, Брушија Радослав, Будишин Стеван, Буквић Александар, Ваљавец Стјепан, Васиљевић Стеван др., Вељковић Вељко, Видић Јеша др., Вукићевић Богић др., Гавриловић Бранислав, Главички Божић, Господетнић Фрањо, Грајић Перо, Грђић Васиљ, Грубер Фрањо др., Деметровић Јурај, Дервишић Ђулага, Добровољац Милан Ј., Дошен Мирко др., Дрљача Бранко, Дрмељ Алојзиј, Дубоковић Јурај, Ђорђевић Владимир, Ђурић Михаило, Елеговић Иво др., Живковић Иси-

дор, Живковић Негосим др., Ивандекић-Ивковић Мирко др., Илић Срђа Милан др., Исаковић Миливоје Ђ., Јевтић Животије, Јевтић Михаило Р., Јеличић Божа Ц., Јован Андрија, Јовановић Ђока, Катић Милош, Клишић Антон, Кнежевић Стјепо др., Којић Драгутин др., Костић Милорад Ј. др., Крејчи Антон, Крестановић Ристо, Крстић Милутин, Крстић Михаило В., Кунтарић Анте др., Куњашић Јоахим, Куртовић Шукрија, Лазаревић Теодосије К., Лазаревић Филип С. др., Лончар Станко, Лукић Живан др., Макара Дако, Малачећ Владо др., Маркић Фрањо, Марковић Милеико др., Марковић Никола, Мastroвић Анте Ф., Мацековић Матија, Метикош Милан др., Милетић Владислав, Милутиновић Милорад Ј., Митровић Љубомир М., Мозер Ханс др., Мохорич Иван, Никодијевић Арађел Д., Николић Бранко др., Нујић Петар др., Њамцул Ранко др., Остојић Ђуро др., Палечек Иван др., Перић Матеј др., Петковић Милан, Петрак Никола, Петричић Живко др., Пешић Милутин, Пиштелић Славко А. др., Погачник Виктор, Поповић Јефтимије, Поповић Милан В., Прањак Недељко, Принцић Јово, Прша Шиме др., Радивојевић Лазар Ј., Радић Иван, Рајић Тоша др., Рако Јанко др., Рапе Стане др., Савковић Илија, Санто Гавро др., Сарачевић Раденко, Селмановић Алија, Симић Милорад, Смиљанић Тома др., Синдлер Вјекослав, Сршкић Милан др., Стајић Јосиф, Стајковић Никола, Станић Андра, Стевановић Живојин Ар., Стојковић Милан Ђ. др., Стрезовић Крста, Теодоровић Војислав, Томић Јакоб, Топаловић Милан, Трифуновић Љубиша, Урек Иван, Физир Виктор, Христић Бора, Шарковић Тихомир, Шуменковић Илија др., Шурмин Ђуро др.

(После гласања)

Претседник др. Коста Кумануди: Господо, изволите чути резултат гласања. Коначно је за овај законски предлог гласало 182 народних посланика и сви су гласали «за». Према томе овај је законски предлог примљен и коначно једногласно и биће на

основу чл. 64 Устава упућен Сенату на даљи рад. (Пљескање).

Са вашим пристанком ја ћу ову седницу закључити. Као дневни ред за наредну седницу предлажем:

1) Претрес извештаја Одбора за проучавање законског предлога о образовању новог Среза суботичког;

2) Претрес извештаја Одбора за проучавање законског предлога о изменама Закона о бирачким списковима;

3) Претрес извештаја Одбора за проучавање законског предлога о градским општинама;

4) Претрес извештаја Финансијског одбора о предлогу закона о државном рачуноводству;

5) Претрес извештаја Финансијског одбора о предлогу закона о државном правобраништву;

6) Претрес извештаја Одбора за проучавање законског предлога о консуларном уговору са закључним протоколом између Краљевине Југославије и Републике Немачке;

7) Претрес извештаја Одбора за проучавање законског предлога о конвенцији о ликвидацији пореза и да би се избегло двоструко опорезивање за време од 3 новембра 1918 до 31 децембра 1922 године у смислу чл. 43 општих споразума о извршењу Рапалског уговора са завршним протоколом, закљученој и потписаној у Риму, 26 априла 1924 године, између Краљевине Југославије и Краљевине Италије;

8) Претрес извештаја Одбора за проучавање законског предлога о уговору о трговини и пловидби са приловима који чине његов саставни део, закљученом и потписаном у Београду, 24 маја 1934 године, између Краљевине Југославије и Краљевине Бугарске.

Прима ли Скупштина овај дневни ред? (Прима). Наредну седници заказујем сутра, 4 јула, у 10 часова пре подне, а данашњу седницу закључујем.

Седница је закључена у 11.45 часова.

Прилози

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Одбор за проучавање законских предлога о међународним уговорима и споразумима примио је на проучавање предлог закона о консуларном уговору са закључним протоколом, закљученом и потписаном у Београду, 5 маја 1934 године, између Краљевине Југославије и Републике Немачке, усвојивши текстуално законски предлог у начелу и појединостима, те му је част предложити Народној скупштини да овај законски предлог изволи усвојити.

За известиоца Одбор је одредио г. Стевана Ђирића, потпретседника одбора.

30 јуна 1934 године, у Београду

Секретар, Милоје М. Сокић, с. р. Претседник Одбора, Б. Кујунџић, с. р.

Чланови:

Стеван Ђирић, с. р.
Др. Вјекослав Милетић, с. р.
Инж. Фердо Шега, с. р.
М. Јелић, с. р.
Игњат В. Стефановић, с. р.

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Одбор за проучавање законског предлога о међународним уговорима и споразумима примио је на проучавање предлог закона о Конвенцији о ликвидацији пореза и да би се избегло двоструко опорезовање за време од 3 новембра 1918 до 31 децембра 1922 у смислу чл. 43 општих споразума о извршењу Рапалског уговора са завршним Протоколом, закљученој и потписаној у Риму 26 априла 1924 године између Краљевине Југославије и Краљевине Италије, усвојивши текстуално законски предлог у начелу и појединостима, те му је част предложити Народној скупштини да овај законски предлог изволи усвојити.

За известиоца Одбор је одредио г. Стевана Ђирића, потпретседника Одбора.

30 јуна 1934 године
у Београду

Секретар,
Милоје М. Сокић, с. р.

Претседник Одбора,
Б. Кујунџић, с. р.

Чланови:

Стеван Ђирић, с. р.
 Др. Вјекослав Милетић, с. р.
 Инж. Фердо Шега, с. р.
 М. Јелић, с. р.
 Игњат Б. Стефановић, с. р.

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Одбор за проучавање законског предлога о међународним уговорима и споразумима примно је на проучавање предлог закона о уговору о трговини и пловидби, са прилозима који чине његов саставни део, закљученом и потписаном у Београду 24 маја 1934 године, између Краљевине Југославије и Краљевине Бугарске усвојивши текстуелно законски предлог у начелу и појединостима, те му је част предложити Народној скупштини да овај законски предлог изволи усвојити.

За известиоца Одбор је одредио г. Милоја Сокића, секретара одбора.

30 јуна 1934 године
у Београду.

Претседник Одбора,
Б. Кујунџић, с. р.

Секретар,
Милоје М. Сокић, с. р.

Чланови:

Стеван Ђирић, с. р.
 Др. Вјекослав Милетић, с. р.
 Инж. Фердо Шега, с. р.
 М. Јелић, с. р.
 Игњат Б. Стефановић, с. р.

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Одбор за проучавање законског предлога о градским општинама, на својим седницама од 8 јуна до 2 јула ове године, проучио је упућени му законски предлог и усвојио га са следећим изменама и допунама:

У § 2 у другом реду речи: «Брод на Сави» бришу се, па се речи: «Славонски Брод» стављају иза речи: «Славонска Пожега».

§ 5

Мења се и гласи:

«О поправкама граница између градске и које суседне општине решава Бан на захтев које од интересованих општина, и по саслушању интересованог градског већа и општинског одбора, а решава их Министар унутрашњих послова ако се поправке односе на општине града Београда и града Панчева или ако се поправке односе на општине ових градова и суседних општина.

Пре решења позваће се заинтересоване општине да се међусобно споразумеју».

У § 7 у почетку додају се речи: «Ако се», а а речи: «Ако се поједина места која долазе у питање» замењују речима: «У колико се не припадају целе општине, заинтересоване општине».

У § 10 на крају иза речи: «града» додају се речи: «и надлештва».

У § 18 четврти ред бришу се речи: «издржавање, односно на» а у петом реду иза речи: «општине» додају се речи: «у границама одобрених кредита».

У § 19 у трећем реду иза речи: «Установа» ставља се «запета».

У § 20 у првом реду речи: «свога становништва» замењују се речима: «становника стално настањених у градској општини».

У § 22 додаје се други став који гласи: «Број градских већника одређен овим законом може се смањити, највише за једну трећину, градским статутом који одобрава надзорна власт».

У § 23 у трећем ставу последња реч: «политике» брише се, а речи: «питања комуналне» замењују се речима: «комунална питања».

У § 25 у првом ставу а у тачки 2 почетна реч: «чиновници» замењује се са речју «службеници». Последњи став овог параграфа гласи: они који су са Претседником у сродству по крви до четвртог или по браку до другог степена закључно не могу бити већници».

У § 41 у првом реду реч «ово» замењује се речју «то».

§ 58 мења се и гласи:

Ако је било две или више кандидатских листа већничка места поделиће се кандидатима на овај начин. Збир свих даних гласова подељен бројем већника колико се бирају даје количник. Листе које су добиле мањи број гласова од количника не учествују у додељивању већничких места. Број гласова свако од осталих кандидатских листа дели се са 1, са 2, са 3 и тако редом, па се са листа чији су највећи количници узима редом до потребног броја по један већник. У случају да два кандидата са једнаким количницима не могу да уђу у веће, коцка ће одлучити који ће од њих ући.

Ако две најјаче кандидатске листе добију једнаки број гласова, избор ће се поновити у другу наредну недељу, што ће претседник градске општине објавити чим га о томе обавести бирачки одбор главни бирачки одбор».

У § 60 у трећој реченици иза речи «гласати» ставља се «запета».

У § 69 у другом ставу трећи ред иза речи «трећина» додају се речи «стварног броја». У петом ставу бришу се на крају речи «у пословима своје надлежности», а иза речи «чиновници» ставља се «тачка».

У § 70 у првом ставу други ред поправља се штампарска грешка иза речи «већа» а после запете долазе речи «градско веће».

У § 71 у другом ставу трећи ред реч «констатовања» замењује се са речју «утврђења».

У § 76 у другом ставу речи «спорним предметима» замењују се са речју «односима».

У § 78 у првом реду реч «њихов» замењује се са речју свој».

§ 81 мења се и гласи:

«Градска општина има једног потпредседника. Кад претседник није на дужности, или ако је његово место упражњено, замењује га потпредседник. Потпредседника замењује у оваквим случајевима наредни већник са исте листе.

Потпредседник је први већник са најјаче кандидатске листе односно наредни, ако се његово место упражни.

Изузетно од става трећег статутом се може установити у градовима са више од 50.000 становника, да потпредседник стално врши поједине послове из надлежности претседника градске општине, а по његовим упутствима. У овом случају потпредседник се бира на исти начин као и претседник, с тим да и за њега важе сходно прописи из §§ 23,

24, 25, 26, 27, 37, став трећи, 63, 64, 66, 68, 76 и 82. Потпредседник и кад није већник позива се на седнице већа и у њима има право говора.»

У § 82 први став други ред реч: «месец дана» замењује се са речима: «једнога месеца».

У § 83 у другом ставу први ред иза речи: «статутом» додају се речи: «може се», а речи: «одредиће се» замењују се са речју: «одредити». На крају овог става иза речи: «дужности» место «тачке» ставља се «запета» и додаје се реченица: «а може му се одредити стална накнада у облику годишње или месечне плате, ако је статутом установљено да он стално врши дужност».

§ 84 мења се и гласи:

«Претседнику градске општине и потпредседнику осуство дуже од пет дана даје градско веће, или надзорна власт; у првом случају извештава се надзорна власт, која одсуство може одгодити.»

У § 85 у првом ставу, првом реду, речи: «већи градови» замењују се речима: «веће градске општине», а реч: «окраје» замењује се речима: «одељке са ограниченим подручјем». У другом ставу у првој реченици реч: «окраја» замењују се речи: «одељка» а реч: «чиновник» са речи: «службеник», речи: «бира градско веће» замењују се са речима: «одређује претседник градске општине». У другој реченици бришу се речи: «своје надлежности». На крају овог става иза речи: «претседник» ставља се «тачка» а бришу се речи: «из реда градског чиновништва.»

Трећи став овог параграфа гласи:

«У селима која су у саставу градске општине може градско веће одредити једног становника села, члана градске општине који има бирачко право, да помаже претседнику у вршењу месне полиције и других месних послова; дужност врши почасно, по наредбама претседника.»

У § 86, у почетку, реч: «градским» брише се, па се речи: «може се» замењују речима: «се може».

У § 88 у другом ставу трећа тачка почетне речи: «издржавање и» бришу се. У тачки 4 трећи ред иза речи: «здраве» додају се речи: «и јефтине», а у тачки 6 трећи ред иза речи: «течајсва» а после запете додаје се реч: «помагање».

У § 89 у трећем ставу други ред испред речи: «преносити» додаје се реч: «уредбом».

У § 91 у трећем ставу иза прве реченице додаје се нова реченица која гласи: «Министар финансија донеће одлуку о томе у року од два месеца». У четвртм ставу први ред испред броја «85» додаје се број «81».

У § 95 тачка 4 други ред иза речи: «града» реч: «у» замењује се речи: «на», а реч «окраје» замењује се са речи: «одељке». Шеста тачка мења се и гласи: «вођење парница које не спадају у редовну управу градске имовине; именовање правних ваступника у таквим случајевима и сталних правних ваступника;»

У § 96 у другом ставу у тач. 1. иза речи «да» додају се речи «припрема и». У петој тачки иза речи «службе» ставља се тачка и запета а бришу се речи «до даље одлуке већа».

У § 100 трећа реченица гласи: «Одредбе статута о принадежностима не могу предвидети плате и положајне додатке за градске службенике веће од оних које уживају државни службеници одговарајућег положаја.»

У § 101 у другом реду бришу се речи: «чиновници и».

У § 102 у првом ставу други ред иза речи «Београду» додају се речи «и Панчеву». У трећем реду истог става брише се реч «општинским» а реч «службеним» почиње великим словом. Други став овог параграфа гласи: «Избор правних, санитетских, техничких и осталих стручних референата одобрава надзорна власт.» Стари други став постаје трећи став.

§ 109 мења се и гласи:

«За штете које учине трећим лицима градски службеници, као и други градски органи, неправилним или незаконитим вршењем службе, одговарају пред редовним судом службеник односно орган као извршиоци и град.»

Ако тужба није одмах обухватила и град, његова одговорност престаје.

Право на тужбу застарева за девет месеци од дана кад је штета причињена, односно од дана кад је оштећени за њу сазнао. Али тужба се не може поднети после годину дана од настале штете.

Град ће бити дужан тужиоцу досуђену оштету платити само у случају, ако се од извршиоца штете не би могла наплатити.

§ 110 мења се и гласи:

«Пензије личне исплаћују се из градских средстава, а породичне из градских средстава или из пензионих фондова, како буде градским статутима уређено.»

У § 113 у првом ставу, први ред место речи «и» ставља се «запета», а иза речи «капитал» додају се речи «и права која чине основну имовину».

У § 118 у трећем ставу, први ред речи «одобри буџет» замењују се са речима «донесе одлуку о буџету».

У § 119 у првом ставу тачка 1. други ред иза речи «појединих» додају се речи «стопа или», а у истом реду испред речи «износи» стављају се речи «стопа или». У трећем реду испред речи «износа» стављају се речи «стопа или».

У § 125 на крају иза речи «слојеве» брише се тачка и додаје реченица: «или кад то оправдавају нарочити општи интереси».

§ 131 мења се и гласи:

«Претставник надзорне власти има право да присуствује седницама градског већа.»

У § 142 у првом ставу, трећи ред место речи: «једног од старијих по рангу правних референата тога града» долази реч «повереника». У другом ставу место речи «одређеног правног референта» долази реч «повереника».

§ 146 мења се и гласи:

«Где средски судови још нису образовани, до њиховог образовања вршиће њихове дужности по овом закону првостепени „окружни“ судови.»

За време одмора Државног савета рокови одређени овим законом за Државни савет не теку.

Ово се разуме да важи и за управне судове по закону о општинама.»

У § 148 додаје се нов став други који гласи:

«Градске општине које могу имати потпредседника са сталном надлежношћу у смислу става 4 § 81 донеће у року од једног месеца по ступању на снагу овог закона одлуку о томе, да ли ће се установити стална надлежност потпредседника.»

У § 149 први став мења се и гласи:

«Послови опште управе које су до сада вршили градови са правом опште управне власти првог степена, а који по овом закону не спадају у надлеж-

ност градова, остају у њиховом делокругу док се по одредбама § 89 овог закона не пренесу у делокруг државно-управних власти. Ти послови пренеће се у року од 6 месеци по ступању на снагу овога закона на среске начелнике чије је седиште у истом граду, а ови послови града Бакра на Начелника среза сущачког, града Марибора на Начелника среза мариборског — Леви брег, града Сремских Карловаца на Начелника среза старопазовског, а града Панчева и одељка општине града Београда у Земуну на оне власти које су надлежне за те послове за град Београд.»

У § 150 у првом ставу, други ред место речи «две» долази реч «три». Овом параграфу додаје се последњи став који гласи:

«Места, која су до сада носила назив града а не потпадају под овај закон могу задржати досадашњи назив.»

У § 152 додаје се други став који гласи:

«За прве изборе по овом закону услови из § 24 не важе за оне који су се на дан ступања на снагу овог закона затекли као председници — начелници градске општине у којој се бирају за председника.»

У § 154 додаје се други став који гласи:

«Претседник општине града Београда одређује чиновнике који ће вршити послове одређене за државне матичаре по Закону о државним матицама (XXXIII законски чланак из 1894 и XXXIV из 1904) и по закону о брачном праву (XXXI законски чланак из 1894) за подручје на коме ти закони важе.»

§ 156 мења се и гласи:

«Градски статутни уредбе и правилници у колико нису у противности са овим законом остају на снази док се не измене.»

Досада важећи прописи о градским дажбинама остају на снази док се не измене.»

§ 157 мења се и гласи:

«Питање имовине посебних делова градских општина расправља Министар унутрашњих послова уредбом.»

У § 158 на крају става брише се тачка и додаје се нова реченица: «и тим да се после ступања на снагу овог закона не сматрају општинским службеницима.»

У § 159 мења се друга тачка и гласи: «призната права која су у противности са одредбама §§ 100 и 104 свешће се сходно тим одредбама». Овом параграфу додаје се нов други став који гласи:

«Министар унутрашњих послова у споразуму са Министром финансија уредиће привремено до доношења општинских статута којем звању и положају државног службеника одговара звање градског службеника.»

У трећем ставу на крају прве реченице испред тачке додају се речи: «у року од три месеца по доношењу одлуке из предњег става.» Четврти став овог параграфа мења се и гласи:

«Нове припадљности, односно пензије, по тим одлукама важе од првог дана наредног месеца по донетој одлуци.»

§ 160 мења се и гласи:

«Градски службеник биће уклоњен кад то са важних државних интереса захтева надзорна власт, којом приликом ће се донети и одлука по § 159.»

У § 161 мења се први став и гласи:

«Службеници који не буду имали квалификације које се по статуту, донетом по овом закону,

буду тражиле, могу се задржати на затеченом положају ако на дан ступања на снагу овог закона имају најмање 10 година општинске службе, или ставити у пензију ако су стекли право на пензију по досадашњим прописима, или по своме пристанку поставити на положаје за које имају прописану спрему. Оваки службеници који су по досадашњим прописима имали сталност и који немају 10 година општинске службе отпустиће се са отпремнином у износу једногодишњих припадљности ако имају најмање 5 година ефективне општинске службе, а са отпремнином у износу шестомесечних припадљности ако имају мање од 5 година ефективне општинске службе.» Став други остаје по Владином предлогу.

У § 162 у првом ставу реч: «тридесетог» замењује се речу: «шесдесетог».

Достављајући овај извештај Одбору је част умолити Народну скупштину да изволи у целости усвојити законски предлог о градским општинама са горњим изменама.

За известиоца Одбор је одредио г. др. Милослава Стојадиновића, народног посланика.

3 јула 1934 год.

Београд

Претседник Одбора,
Др. Светислав Поповић с. р.

Секретар,
Др. Мирко Ивацкић с. р.

Чланови:

Стеван Ђирић с. р. Милап Радоњић с. р., др. Тодер Лазаревић, с. р., Александар Буквић, с. р., др. Филип Лазаревић, с. р., Илија Михајловић, с. р., Коста Алексић, с. р., др. Матеј Шерић, с. р., др. Иван Палачек, с. р., др. Милослав Стојадиновић, с. р., Фердо Шега, с. р., др. Стјено Кнежевић, с. р., Ловро Петовар с. р., Иван Прекоршек, с. р., др. Никола Њикић, с. р., (одваја се), Стјепан Шифтар с. р. Михаило Јевтић, с. р., др. Федор Њикић, с. р., Никола Марковић, с. р., др. Милап Метикон, с. р., (одваја се), Светислав Хођера с. р. (одваја се), др. Марко Кожул, с. р., (одваја се), др. Виктор Ружић, с. р., (одваја се).

ОДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ

Посланичког клуба Југословенске народне странке о предлогу закона о градским општинама.

1) У § 23

а) Став први мења се и гласи: «Претседник и сви градски већници бирају се општим, једнаким, непосредним и тајним гласањем;

б) став други мења се и гласи: «Бирачку способност имају сви мушки и женски становници градске општине који су навршили 21 годину старости и који су држављани Краљевине Југославије.

Одмах по обнародовању овог закона има се у градским општинама попуњити бирачки списак саобразно овој одредби.

в) алинеја трећа брише се.

2) У § 24

Став први мења се и гласи: «За градског већника може бити изабран онај члан или чланица градске општине који има бирачко право по закону о бирачким списковима састављеним по параграфу 23 овог закона, који (која) је навршио 25 година, а за претседника 30 година старости и који је најмање пет година настањен у граду, а није искључен од избора.

3) У § 25

Тачка 6 брише се.

4) У § 30

Први и други став замењује се овим: «На сваком месту где се врши гласање биће образован бирачки одбор, састављен од једног општинског одборника, који има право гласа, кога је општински одбор изабрао; затим од по једног претставника оних кандидатских листа које имају своје претставнике, једног судије, или свршеног правника или судског чиновника. Судија, свршени правник или судски чиновник, или онај, који га буде заступао, биће председник бирачког одбора; где општинског одбора нема, вршиће функцију општинског одборника у бирачком одбору бирач кога одреди Првостепени суд.

5) У § 33

Став други брише се.

6) У § 36

Став први мења се и гласи: «Кандидатска листа садржи:

а) ознаку законом признате политичке странке, која оставља листе;

б) породично и рођено име, занимање и стан кандидата и свију заменика;

в) датум и место издања и потписа предлагача.

7) У § 37

Последњи став мења се и гласи: «Решење среског суда о потврди кандидатских листа коначно је. Противу решења о одбијању кандидатске листе предлагачи имају право жалбе на Окружни суд у року од 24 часа.

Окружни суд решава жалбу у року од два дана.

8) У § 46

а) Став четврти мења се и гласи: «У бирачкој дворани оставиће се толико бирачких кутија са напезеним на њих кандидатским листама, колико има кандидатских листа. Бирачке кутије имају бити закључане, а по један кључ има се изручити председнику бирачког одбора, те претставнику листе.

Председник бирачког одбора показаше сваком бирачу кутије са кандидатским листама, те му уручити куглицу за гласање.

Бирач ће на то турити руку у грло сваке гласачке кутије те неприметно испустити куглицу у ону кутију, где жели.

б) Став пети брише се.

9) У § 54

а) Реченица прва мења се и гласи: «После овога отвориће се бирачке кутије и приступиће се пребројавању куглица датих за поједине кандидатске листе, те у записник унети за сваку поједину кандидатску листу коначни број палих гласова за сваку кандидатску листу словима и бројкама. Тај резултат за сваку кандидатску листу имају у записник испод тога потписати сви чланови бирачког одбора;

б) реченица друга мења се и гласи: «На којцу записника има се унети укупан број гласача бројком и словима.»

10) У § 59

Последњи се став мења и гласи: «Избори се за све градове врше истога дана, који одређује Министар унутрашњих послова.

11) У § 89

а) став други мења се и гласи: «Градови врше на своме подручју све послове опште управе из надлежности првостепених власти, а градови у седишту

бановина и све послове опште управе из надлежности другостепених власти;

б) у ставу трећем брише се реченица, која почиње «као и од града одузимати поједине послове...» на до краја тог става.

12) У § 94

У другоме ставу последња реченица замењује се овом реченицом: «Ово одобрење потребно је и за одлуке већа о отуђењу непокретних имања чија вредност прелази 100.000 динара, односно у Београду, Загребу и Љубљани 1.000.000 динара.

13) У § 111

Текст овога параграфа брише се и гласи: «Градски службеници не плаћају на своје принадлежности самоуправних приреза а државне порезе плаћају по истим прописима, који важе за државне службенике.

14) У § 116

На концу ставке 4 додају се ове речи: «Не могу се прописати трошарине на оне живежне намирнице, које се продуцирају у земљи.»

15) У § 139

Након ретка другог а после речи: «Интересе» додају се речи: «а противне су постојећим законима».

Став други мења се и гласи: «Противу ових одлука Министра унутрашњих послова има градско веће, претседник и потпретседник градске општине право жалбе на Државни савет.»

16) У § 160

Друга реченица првог става која гласи: «Том приликом градски службеник биће уклоњен из службе и када то захтева надзорна власт са важних државних интереса» брише се.

За известиоца Посланичког клуба Југословенске народне странке одређен је г. др. Стјепан Бачић, кога ће у случају спречености заменити г. др. Милан Метикош.

У Београду, 3 јула 1934 г.

Чланови Одбора:

Светислав Хођера, с. р., Др. Милан Метикош, с. р.,

Заменици:

Др. Стјепан Бачић, с. р., Др. Живан Лукић, с. р.

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Одбор за проучавање законског предлога о градским општинама, коме је по одлуци Народне скупштине упућен на проучавање предлог Закона о обраровавању новог Среза суботичког, на својој седници од 2 јула ове године проучио је овај законски предлог и усвојио га без измена како је предложен од стране Краљевске владе.

Достављајући извештај о овом законском предлогу, Одбору је част умолити Народну скупштину, да га изволи у целости усвојити.

За известиоца Одбор је одредио г. др. Мирка Ивандекића, народног посланика.

3 јула 1934 год.

Београд

Председник Одбора,

Др. Светислав Поповић с. р.

Секретар,

Др. Мирко Ивандекић с. р.

Чланови: Др. Филип Лазаревић, с. р., др. Стјепано Кнежевић с. р., Миљан Радоњић с. р., Коста Алексић с. р., Никола Марковић с. р., Александар Буквић с. р., др. Иван Палачек с. р., др. Милослав Стојадиновић с. р., Михаило Јевтић с. р., др. Матеј Перић с. р., др. Тоде Лазаревић с. р., Стјепан Шифтар с. р., Илија Михајловић с. р., др. Виктор Ружић с. р.

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Одбор за проучавање законског предлога о општинама коме је по одлуци Народне скупштине упућен на проучавање законски предлог о изменама Закона о бирачким списковима, на својој седници од 2 јула ове године проучио је упућени му законски предлог и усвојио га текстуелно, како је предложен од стране Краљевске владе.

Достављајући извештај овог законског пред-

лога Одбору је част умолити Народну скупштину, да га изволи у целости усвојити.

За извештај Одбор је одредио г. др. Мирка Ивандекића народног посланика.

3 јула 1934 год.

Београд

Претседник Одбора,
Др. Светислав Поповић с. р.

Секретар,
Др. Мирко Ивандекић с. р.

Чланови: Миљан Радоњић с. р., Михаило Р. Јевтић с. р., Коста Алексић с. р., др. Милослав Стојадиновић с. р., Никола Марковић с. р., др. Филип Лазаревић с. р., Александар Буквић с. р., др. Матеј Перић с. р., др. Иван Палачек с. р., др. Стјепано Кнежевић с. р., др. Виктор Ружић с. р., др. Тоде Лазаревић с. р., Стјепан Шифтар с. р., Илија Михајловић с. р., др. Марко Кожул с. р., др. Федор Никић с. р.

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Др. Буре Леушића, народног посланика, на Министра финансија о неисплаћивању пензија државним пензионерима среза Самобор—Писаровина већ два месеца.

Господине Министре,

У срезу Самобор-Писаровина пензионери државни не примају пензију већ други мјесец а како изгледа и како се то исплаћује неће још два месеца моћи да приме. То су све људи са малим пензијама а збили су се у Самобор и околицу управ зато, да могу јефтиније проживјети. У два мјесеца не примају никаквих принадлежности пак су пали невољни пензионери на милост грађана а дабоме при томе се жестоко критикује државна финансијска управа. Жалосно је гледати како ови пензионери моле и закљичу грађане да их не пусте умријети од глади, и захваљујући само људскоме срцу које се на такве призоре гањава немамо љешева пензионера по хотелима. У већим градовима већ на први од мјесеца пензионери примају своје плате док у мањим градовима као у Самобору и Писаровини нема никада сталнога реда тако да би пензионери били сигурни када ће примити своје пензије. Због тога сам слобод-

дан, Господине Министре, упутити Вам следећу интерпелацију:

1) Да ли Вам је познато, Господине Министре, да пензионери среза Самобор-Писаровина не примају већ два мјесеца својих пензија?

2) Да ли Вам је познато, Господине Министре, ко је томе крив и зашто се пензије тим пензионерима редовито не исплаћују?

3) Што мислите подузети, Господине Министре, да у срезу Самобор-Писаровина буду пензионери у будуће редовито свакога првога мјесеца примали своје пензије и што мислите подузети да им се досадашњи заостаји доскорије исплате.

Примите, Господине Министре, израз мог особитог поштовања.

2 јула 1934 г.

у Београду.

Др. Буре Леушић с. р.
народни посланик.

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Јована Т. Мисирлића, народног посланика, на Претседника Министарског савета о општој политици Краљевске владе.

На редовном састанку Народне скупштине Краљевине Југославије, држаоном 4 марта 1934, Господин Министар правде у своме говору рекао је, између осталог, и ово:

«Господа која су највећом карионицом ишла у хвалисање диктаторског режима и која у томе погледу никоме испред себе нису дали, тражећи све могуће суперлативе за диктаторски режим и купећи од њега све благодети и сва фаворизирања, немају данас права да говоре... и да се претстављају као браниоци и припадници неке ултра-демократије.» (вид. стенографске белешке Народне скупштине Краљевине Југославије књига 2 година 3, Београд 1934 г.; страна 397, стубац II;.

Ове речи једнога члана одговорне владе, којој сте Ви на челу, изазвале су разна тумачења, која

су у стању да даду врло нејасну слику о општем унутрашњем политичком положају у земљи и да тиме створе у иностранству доста замршена схватања о томе положају. С тога да би Народна скупштина, а преко ње и цела земља, сазнала право стање опште унутрашње политике Владине и биле начисто с тим какве циљеве у погледу унутрашње политике спроводи данашња Краљевска влада, мени је част упутити Вам, Господине Претседниче Министарског савета, ову интерпелацију, да бисте изволели на њу што хитније одговорити ми у Народној скупштини.

I

У напред цитираном говору, Господин Министар правде се обратио извесној господи посланицима

(не именујући их), који су — како Господин Министар вели «са највећом кадионицом ишли у хвалисању диктаторског режима и који у томе погледу никоме испред себе нису дали». Да застанемо овде.

Господин Министар правде помиње «диктаторски режим». Очеvidно, он тим речима циља на режим, који је државнички мудро инаугурисао 6 јануара 1929 г. Његово Величанство Краљ Југославије Александар I својим познатим манифестом, упућеним целом Народу Краљевине Југославије, који је тај манифест разумео, схватио га и једнодушно пошао за њиме. О великом значају тога историјског манифеста Његовог Величанства Краља и Ви сте са пуно схватања његовог значаја говорили на вечери Националне странке у Београду 23 јуна 1934 г. То су чињенице познате и Министру правде и Вама лично, јер сте и Ви и он били чланови Владе, образоване после тога манифеста и на принципима тога манифеста. Тај режим за мене и моје пријатеље, као и за огромну већину народа Југославије није био диктаторски; Њ. В. Краљ лично у својим изјавама, датим новинарима, нарочито је наглашавао и истицао то, да тај режим није ни по чему диктаторски и да он тај назив не заслужује. Године 1930 и Ви лично и данашњи Министар правде, као чланови ондашње владе, ишли сте по разним крајевима Југославије и одржавали конференције са појединим виђенијим људима из народа. На тим конференцијама сте величали и хвалили тај режим. (Ако бисмо се овде послужили изразима из садашњег речника Министра правде, тај Министар је тада у друштву својих тадашњих колега, носио испред осталих, тако да кажем кадионицу над кадионицама у хваљењу тога режима и сумњам да је ко тада смео и помислити да остане испред њега.) Ни на једној од тих конференција ни Ви, ни садашњи Господин Министар правде, нити остале Ваше министарске колеге, нисте тај режим назвали диктаторским. Ви сте, уз одобравање свих тадашњих Ваших колега па и данашњег Министра правде, на једној од тих конференција казали чак и то, да су партије биле луксуз, да је добро што су све укинуте и да је тај режим из 1930 г. најбољи. Народ Вас је слушао, одобравао Вам је то што сте говорили; слагао се тада са тим и хвалио тај режим. Али, ето, активни Министар из тога режима, који је и данас активни Министар, који је 1930 г. заједно са Вама хвалио тај режим и тражио од других да га хвале — сада ружи тај режим и грди све оне, који су у оно време идући уз свога Краља слушали Вас и њега и хвалили тај режим. Појава врло чудновата и врло мало разумљива чак и за политичке нарави код нас! Нарочито после 6 јануара.

С тога је потребно да ми Ви, Господине Претседниче, са овога данашњег места објасните и одговорите:

1) Да ли и Ви налазите и да ли се слажете са Министром правде, да режим, инаугурисан манифестом Њ. В. Краља 6 јануара 1929 г.; треба назвати диктаторски режим?

2) Да ли Ви налазите и да ли се слажете са Министром правде у томе, да сви они који су хвалили тај режим, данас немају право да говоре?

3) Ако се слажете са тим гледиштем и тим назорима Министра правде, онда: да ли и Ви и Министар правде имате права данас говорити, када сте 1930 г. на толиким конференцијама и пред толиким сведоцима, живим још и данас, хвалили и кадили (да употребим израз Министра правде) тај исти режим?

4) Ако се, пак, не слажете са тим изразима Министра правде, јесте ли вољни, да једном отвореном и јасном декларацијом дате параза да не делите мишљење Министра правде у томе погледу: да данас имају права да говоре само Министри, који су то били у режиму од 6 јануара 1929 г., а да сви остали, обични смртни грађани, који су такође пристали уз тај режим, немају права да говоре данас, само зато, што тада, када су тај режим помагали, нису били министри?

II

У наведеном своме говору Министар правде вели, да су они, којима се он обраћа, а које не именује «тражили све могуће суперлативе за диктаторски режим, купећи од њега све благодети и сва фаворизирања». Због таквог њиховог рада Министар правде им — ни више ни мање — одриче, као што смо видели, свако право да данас говоре и да се претстављају као браниоци и припадници неке ултрадемократије — задржавајући прекутно, сва та права искључиво само за себе и своје политичке присталице.

Како су по овим речима Министра правде све благодети и сва фаворизирања од шесто-јануарског режима узимали само они, којима се у свом говору он обраћа, то сам, будући после овог у великој недоумици, слободан, да Вас упитам:

1) Какве је незгодне, какве је небагодети и каква је гоњења и мучења под тим режимом трпео и претрпео данашњи Министар правде, који је био активни Министар и у томе режиму, који он данас назива диктаторским, а који је он до неба дизао и хвалио на конференцијама у земљи, којима сте конференцијама и Ви присуствовали, када сте партијски живот назвали «луксузом»?

2) Да ли је данашња Влада вољна, да репарира све те небагодети и сва та гоњења, која је данашњи Господин Министар правде претрпео под тим режимом или сматра да је у томе погледу довољна репарација тиме, што је Министар правде себи присвојио неограничено право да он једини данас говори и да се једини он претставља као бранилац и припадник ове специјално његове демократије (која још није постала «ултра-демократија»)?

III

После овога потребно је, Господине Претседниче Министарског савета, да Народна скупштина и земља буду тачно обавештени још и о овоме, зашта Вас молим да ми одговорите:

1) Какво је гледиште данашње Краљевске владе на режим инаугурисан 6 јануара 1929 г., који Министар правде назива диктаторским, јер се то тачно не види из Ваше изјаве код «Имperiјала» од 23 јуна о. г.?

2) Сматра ли данашња Влада да је тај режим заслуживао и да ли заслужује похвале, или га треба осудити као и оне који су га хвалили и подржавали — како сад чини Министар правде?

3) Како објашњавате да сте 1930 г. јавно осуђивали (заједно са данашњим Министром правде) сваки партијски режим, тврдећи чак да су политичке партије непотребан луксуз, само две године после тога приступили сте оснивању странке, којој стојите на челу и тврдите да је овакав режим са Вашом владом из Ваше странке не само најбољи него једини могућан режим у Југославији. Да ли сте уверени да Ваш Министар правде искрено помаже и овај Ваш режим, да ли верујете, да се он сутра неће изру-

гавати и онима, који данас хвале и каде (по његовим речима) Ваш режим?

4) У колико се данашњи режим разликује од шесто-јануарског (диктаторског) режима?

5) Да ли Ви и Ваше колеге, који сте били учесници и носиоци режима од 6 јануара 1929 г., као стални чланови владе, примате и данас пуну и солидарну одговорност за рад тога режима, или ту одговорност по речима Господина Министра правде, остављате само онима, који су тај режим хвалили, а нису учествовали у његовим владама.

6) Ако ту одговорност примате, онда шта мислите предузети, да ли Ваш Министар правде нити који други од Ваших колега у Влади у будуће не вређа оне, који су одобравали и хвалили тај режим?

7) Да ли налазите да је, после наведених речи Министра правде, потребно од Ваше стране да дате извесне сатисфакције свима онима, које је Министар правде вређао и чија је све кривица, ако је има — у томе, што су онда у хваљењу шесто-јануарског режима послушали Вас и њега, данашњег Министра правде и што су тада пошли за Вама?

Ово је објашњење с Ваше стране потребно с тога, што сте се Ви у своме говору код «Империјала» од 23 јуна 1934 г. нарочито неповољно изражавали о онима, који нису хтели да разумеју и да прихвате тај режим од 6 јануара (или «диктаторски режим» како га назива данашњи Министар правде).

Због свих тих изјава, а да би се могло констатовати да ли у истини постоји — како Ви тврдите — нека разлика између овог Вашег садашњег и оног режима од пре 6 јануара потребно је, ја Вас молим, да ми као грађанину Београда и посланику за Пиротски крај одговорите:

1) Зашто је смењена Општинска управа у Београду, којој је на челу стајао професор Универзитета и инжињер г. Милан Нешић, кад та Општинска управа није имала ни једне друге кривице, до, можда, само те, што се чврсто држала манифеста Њ. В. Краља те није водила партизанску политику у Општини београдској?

2) Зашто је смењена Општинска управа у Пироту, којој је на челу стајао г. Светозар Т. Мисирлић, који је свим својим ауторитетом прихватио принципе манифеста од 6 јануара, који је и данас бански већник, али који није присталица Националне странке?

Коначно Вас питам:

1) Мора ли сваки онај, који одобрава принципе Краљевског манифеста од 6 јануара припадати Националној странци а да не буде изложен погрдама од стране Министра правде и прогонима од стране власти?

2) Или признајете да може бити лојалних, добромислених и оданих грађана ове земље, који прихватају са пуно одобравања манифест од 6 јануара, али да, ипак зато, не морају бити присталице Националне странке, нити за то заслуживати разне министарске погрде ни прогоне власти?

Господине Претседниче,

Ми смо сви, пре неколико дана, овде у Скупштини, на свечаној седници у присуству Њ. Е. г. Луја Бартуа, Министра спољних послова наше велике савезнице, увек племените Француске, преко Вас лично једнодушно констатовали нашу савршену сагласност у погледу спољне политике Југославије.

Сматрам, да је сад дошао тренутак да се сведе и биланс наше унутарње политике, којој на челу стојите Ви, а коју политику — независно од манифеста Њ. В. Краља — огромна већина народа у земљи не одобрава баш зато, што се та Ваша политика вратила потпуно на методе, који су спровођени у унутрашњој политици пре 6 јануара. Цео народ и данас, као један човек, зна врло добро, да се у политици спроводи тако звани политички кључ и да се строго води рачуна само о старим, пре-шестојануарским партизанима (како је који пришао владиној странци), а остали грађани су прогоњени исто онако, као што су их прогонили и режими пре 6 јануара, па се сад, још више, тако прогоне чак и они који су прихватили и одобрили идеје и принципе манифеста од 6 јануара.

Сматрам да је потребно да и Народна скупштина чује Ваш експозе о целокупној унутрашњој политици, а специјално одговоре на ова питања, која сам истакао. То је потребно у толико пре, што данашња Влада није Влада само једне странке, већ коалициона влада (као што смо могли читати из извештаја са вечере код «Империјала»).

Скупштина треба да процени политику Владе, а партија нека цени политику својих чланова у Влади.

Надам се, дакле, да ћете се сложити са тим, да је потребно да се сва ова питања што пре претресу у Народној скупштини и да ће се мој предлог о хитности ове интерпелације прихватити.

Примите, Господине Претседниче, и овом приликом изразе о моме поштовању.

2 јула 1934 године
у Београду.

инж. Јов. Т. Мисирлић с. р.
народни посланик.

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Драгутина Перка, народног посланика, на Министра унутрашњих послова о бесправном лишавању слободе житеља вароши Чаковца и Среза чаковачког.

Господине Министре,

У последње време учество је, у већини случајева, безразложно и законесосновано лишавање слободе појединих грађана и житеља, готово у већини наших срезова, а нарочито у вароши Чаковцу, срезу Чаковцу и Срезу чаковачком, тако да је то незаконито лишавање слободе узело великих размера и постало нештошљиво, а свакако, исто та-

ко и убитачно по онште државне и отаџбинске интересе, јер овакви законесосновани поступци према житељству морају да револтирају тамошње житељство.

Да би бар ови поступци носили потпуно драстично обележје самовоље и самовлашћа, па често пута и осиноности појединих органа, овако лишавање слободе спроводи се чак и на најобичнију, увек

неистиниту, претставку каквог полуписменог редара. Тако, по такој једној достави редара кажњени су по седам дана затвора Коломан Хорват и жена неког Јанеша, тапацирера из Чаковца, чак је Степан Јелниовец из Штруковца кажњен 14 дана, Лечек Стјепан седи још у затвору а Јурај Жидарић, трговац и бив. народни посланик, кажњен је са осам дана.

Износекли вам горе наведене случајеве и подвлачски ове немиле појаве као опште штетне и некорисне по наше опште интересе, ја Вас молим, Господине Министре, да ми изволите усмено одговорити у Народној скупштини

1 — Јесу ли Вам познати сви ови горе наведени случајеви незаконитог лишавања слободе побројаних лица; и

2 — Зашто су ова побројана лица уопште лишавана слободе и по коме и каквом закону законодворном?

Изволите, Господине Министре, примити уверење мога особитог поштовања.

Београд, 2 јула 1934 г.

Перко Драгутин, с. р.
народни посланик

